

Mottagare

Barn- och utbildningsnämnden

Motion (C). Angående särskilda undervisningsgrupper för elever med autism

Förslag till beslut

- Nämnden föreslår regionfullmäktige att motionen ska anses besvarad med hänvisning till utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Motionen föreslår att utbildnings- och arbetslivsförvaltningen ska få i uppdrag att utreda behovet av särskilda undervisningsgrupper för elever med autism samt se över möjligheten att organisera dessa under Gotlands resursskola med placering på skolor utanför Visby.

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning om att frågan är angelägen och att behovet av anpassade lärmiljöer ökar. Samtidigt finns betydande utmaningar vad gäller kompetensförsörjning och organisering, särskilt om grupper förläggs till mindre skolor på landsbygden.

Förvaltningen bedömer att ett första steg bör vara att inventera behovet i dialog med grundskolans rektorer. Motionen föreslås därför avslås, men frågan lyfts vidare inom organisationen för fortsatt beredning.

Ärendebeskrivning

Motionen från Centerpartiet Gotland föreslår att utbildnings- och arbetslivsförvaltningen ska få i uppdrag att:

1. Utreda behovet av autismgrupper på ön.
2. Utreda möjligheten att organisera sådana grupper under Gotlands resursskola, med placering på skolor utanför Visby (Stenkyrka, Vänge/Kräklingbo och Öja).

Bakgrunden är att antalet barn med autismdiagnos har ökat, både på Gotland och i övriga landet. Motionärerna pekar på att många elever har svårt att klara skolmiljön, vilket kan leda till omfattande frånvaro och i förlängningen risk för avbruten skolgång. Detta medför konsekvenser både för barnen och deras familjer, samt för samhället i stort.

Motionen framhåller att nuvarande lösningar på Gotland varierar mellan skolor och rektorsområden, vilket kan leda till skillnader i likvärdighet. Motionärerna anser därför att det finns behov av att samla kompetens under Gotlands resursskola och skapa särskilda grupper för elever med autism från årskurs fyra.

Förvaltningen har tidigare, i samband med ett medborgarförslag i samma anda, lyft att det är en angelägen fråga och att avdelningschef för grundskolan ska ta upp den med skolornas rektorer, då det är på skolnivå som behov och lösningar bäst kan identifieras.

Rättsliga utgångspunkter

Enligt skollagen (2010:800) har alla elever rätt till ledning och stimulans (3 kap. 2 §), och elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen har rätt till extra anpassningar (3 kap. 5 §). Om anpassningarna inte är tillräckliga ska särskilt stöd ges (3 kap. 8 §). Rektorn ansvarar för att särskilt stöd utreds och beslutas (3 kap. 9 §).

Huvudmannen har det yttersta ansvaret för att elevernas rättigheter enligt skollagen tillgodoses, men organiseringen av särskilda undervisningsgrupper är en lokal fråga och sker utifrån behov, resurser och tillgång på kompetens.

Bedömning

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning att frågan om särskilda undervisningsgrupper för elever med autism är viktig. Behovet av anpassade lärmiljöer är stort och ökande, vilket även märks i Gotlands skolor.

Samtidigt finns flera praktiska och organisatoriska utmaningar:

- **Rekrytering av behörig personal med specialkompetens** är redan idag svårt för de befintliga autismgrupperna i Visby. Att förlägga grupper utanför Visby skulle sannolikt försvåra kompetensförsörjningen ytterligare. Vikten av rätt kompetens i dessa grupper är särskilt stor.
- **Små skolors ekonomi påverkas inte** av att autismgrupper förläggs där, eftersom eleverna enligt förslaget organisatoriskt skulle tillhöra resursskolan. Motionärernas tanke om att stärka landsbygdsskolor genom detta är därför inte realistisk.
- **Likvärdigheten** kan förbättras genom ett tydligare huvudmannaperspektiv på organiseringen, men en placering på flera geografiska platser kräver noggrann analys av både behov och resurser.

Förvaltningen menar därför att ett första steg är att låta avdelningschef för grundskolan föra en dialog med rektorerna om behovet. Det är på skolnivå som kunskap finns om elevernas situation och det är där som underlaget för vidare beslut måste hämtas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse utbildnings- och arbetslivsförvaltningen 2025-09-22

Motion – angående särskilda undervisningsgrupper för elever med autism 2025-04-24

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Hanna Thunholm
Avdelningschef grundskolan

Skickas till
Regionstyrelsen